

Arhitektūras piemineklis Architectural monument

- E. Birznieka – Upīša iela 7
- E. Birznieka – Upīša iela 13 lit. 1
- Bulduru prospekts 53 lit. 1
- Bulduru prospekts 55 lit. 3
- Bulduru prospekts 61
- Bulduru prospekts 69
- Bulduru prospekts 79
- Bulduru prospekts 84 lit. 1, 4
- Bulduru prospekts 86 lit. 2
- Bulduru prospekts 93
- Bulduru prospekts 98a
- Bulduru prospekts 101
- Bulduru prospekts 105
- Bulduru prospekts 106 lit. 6
- Bulduru prospekts 124
- Bulduru prospekts 128
- Bulduru prospekts 130
- Bulduru prospekts 135 lit. 1
- Bulduru prospekts 138
- Burtņieku iela 16
- O. Kalpaka prospekts 2
- O. Kalpaka prospekts 24

Mākslas piemineklis Art monument

- Bulduru prospekts 135 lit. 1
- Bulduru prospekts 138
- Meža prospekts 131
- P. Stradiņa iela 9 (Lielupes kapsēta)
- 19. līnija 1

Kapsēta/ Cemetery

- P. Stradiņa iela 9 (Lielupes kapsēta)

Vēstures piemineklis Historic monument

- E. Birznieka – Upīša iela 15
- Meža prospekts 50

Kultūras iestāde, Muzejs Culture house, Museum

- Tīklu iela 1a (Jūrmalas brīvdabas muzejs)

Jūrmalas tūrisma
informācijas centrs
Jūrmala Tourism
information centre

Lienes iela 5, Majori,
Jūrmala, LV-2015
T. +371 67147900
F. +371 67147901
info@jurmala.lv
www.tourism.jurmala.lv

LIELUPE, BUĻĻUCIEMS BUĻĻI BULLEN

Jūrmalas vēsturiskie centri
Historical centres of Jūrmala

Lielupes rajona robežas ietver pludmali ziemeļos, dzelzceļu un Vikingu ielu dienvidos, 9.līniju rietumos un 36.līniju austrumos. Tā ir daļa senāko **Bulduru muižas zemju**, kas pirmoreiz vēstures avotos minēta **1495.gadā**, bet no 19.gs atradās Vidzemes guberņas sastāvā. Zemesgabalus kāpu mežā Bulduru (bij. Lielā) prospektā apbūvei iedalīja sākot ar 1851.gadu, Lielupes rajonā – no 1863.gada. Lielā attāluma dēļ no vēsturiskā centra teritoriju aiz O.Kalpaka (bij. Nikolaja) prospekta iesauca par “Ameriku”, bet vēl tālāko ap 33.līniju – par “Austrāliju”. Šo rajonu, kā arī dzelzceļa staciju sauca **par Buļļiem** vēl līdz 1932.gadam, jo līdzās atradās senās Buļļu muižas zemes. 1867.gadā tika iemērīta **Lielupes** (bij. Bulduru) **kapsēta. Vecie kapi** atradās Lielupes malā starp abiem tiltiem.

Buļļu muižas zemes ietver Lielupes grīvas teritoriju. **Buļļuciema** vēsture Jūrmalā, upes labajā krastā saistās ar pārceltuvi un Plosta krogu kopš **17.gs beigām**. Ap 1910.gadu sadalīja zemi apbūvei pie tagadējās Vikingu ielas, un līdz Pirmajam pasaules karam tika uzceltas vismaz 20 vasarnīcas.

Lielupes rajona teritorija daļēji apbūvēta jau 19.gs beigās un 20.gs sākumā. Senākā apbūve saglabājusies **Vidus prospekta galā** aiz padomju laika lielbūves – viesnīcas “Lielupe” izveidotā pārrāvuma. Nākošais apbūves periods saistās ar ievērojamā pilsētbūvniecības speciālista **Arnolda Lamzes** (1889-1945) izstrādāto “Jūrmalas kolonijas ģenerālo apbūves projektu” 1926.gadā. To gan realizēja tikai daļēji, un zemesgabali un vasarnīcas šeit tika piešķirtas ievērojamiem Latvijas valsts, kultūras un sabiedriskiem darbiniekiem. **Īpašumus ieguva** valsts prezidenti J. Čakste un G. Zemgals, komponists J. Zālītis, literāti A. un P. Birkerti un A. Kuršinskis (Kurcijs), grāmatizdevējs J. Roze, ārsts Pauls Stradiņš, arhitekti E.Laube un I. Blankenburgs. Vairāk saglabājušās Latvijas pirmās brīvvalsts laika funkcionālisma un nacionālā romantisma ēkas ar atsevišķiem savdabīgiem neoretrospektīvisma objektiem, stilizējot klasicisma arhitektūrai raksturīgos ordera motīvus, nelielā skaitā arī sastopama 19./20.gs mijas historisma un jūgendstila arhitektūra. **Padomju laika** ielaušanās vēsturiskajā plānojumā un apbūvē saistās ar sanatorijas būvi Bulduru prospektā 27. – 29.līnijas rajonā, daudzstāvu dzīvokļu namu uzcelšanu Meža prospekta neapbūvētajā pusē, tenisa centra izveidošana O. Kalpaka prospektā, kā arī zvejnieku kolhoza „Uzvara” izbūve pie Lielupes grīvas.

1990.gadi un 21.gs nākuši ar ieguvumiem un zaudējumiem: nojauktas padomju laikā celtās sanatorijas ēkas, kā arī pareizticīgo arhibīskapa vasarnīca 33.līnijā. Lielākā daļa vēsturisko ēku ir atjaunotas un priecē ar savu vizuālo tēlu un sakopto teritoriju. Starp tām redzamas arī laikmetīgas jaunbūves, kuras turpina reprezentatīvās arhitektūras tendences. Likvidēta zvejniecības nozare, un pārveidota „Jūrasliča” teritorija. Par seno nodarbi vien liecina ekspozīcija Brīvdabas muzejā.

Rotas iela 15

Bulduru prospekts 53, lit. 1

Tiklu iela 1

P.Stradiņa iela 9

Meža prospekts 131

The borders of Lielupe district include the beach in the North, the railway and Vikingu Street in the South, the 9th Line in the West and the 36th Line in the East. It is a part of former land of **Bulduri manor** that in the historical sources was first mentioned in **1495**. The plots of land in the dunes in Bulduru Avenue (former Lielais prospekts) were allocated for the construction purposes from 1851, in Lielupe district – from 1863. Because of the great distance from the historical centre of Jūrmala, the territory behind O. Kalpaka Avenue (former Nikolaja prospekts) was called “America”, but the territory around the 33rd Line – “Australia”. This region, as well as the railway station was called **Buļļi** up to the 1932, as the land of former Buļļi manor was located next to it.

Land of Buļļu manor include territory of Lielupe estuary. The history of **Buļļuciems** in Jūrmala, on the right bank of the river is connected with waftage and “Plosta” pub since the end of the **17th century**. Around 1910, the land was divided in plots for construction in the territories of current Vikingu Street, and until the World War 1st, at least 20 summer houses were built here.

The territory of **Lielupe district** was partly covered by buildings already in the end of the 19th and the beginning of the 20th century. The oldest buildings are preserved at the **end of Vidus Avenue** behind the gap made by construction of Soviet period – the hotel “Lielupe”. The next period of construction is connected with the outstanding constructor’s **Arnold Lamze** (1889 – 1945) “Jūrmala settlement unique construction project” in 1926. It was carried out only partially, the plots and summer cottages there were allocated to outstanding Latvian state, culture and public officials. **The property was acquired** by such persons as the presidents of Latvia J. Čakste and G. Zemgals, composer J. Zālītis, architects E. Laube and I. Blankenburgs etc. Mostly there have been preserved the functionalism and national romanticism buildings from the period of the first free Republic of Latvia with objects of neoretrospectivism, architecture of classicism; also architecture of historism and Art Nouveau can be observed here. The **intrusion of the Soviet period** in the historical planning and construction is associated with the building of the sanatorium on Bulduru Avenue, formation of tennis centre on O. Kalpaka Avenue, as well as building of fishermen collective farm “Uzvara”.

The 1990-ies and the 21st century came with new acquisitions and losses: sanatoria built in the Soviet period have been pulled down. Most of the buildings have been restored or rebuilt, possessing a beautiful visual image. Among these houses, also modern ones, represent tendencies of architecture. The fishery branch has been eliminated and territory of “Jūrasličis” changed, and the only remainder of this time is exposition in Jūrmala Open Air Museum.